

DIGITALISERINGSSTYRELSEN

Fælles arkitekturregler

Sådan anvender du hvidbogen og arkitekturreglerne

Fællesoffentlig Digital Arkitektur, 7. september 2017

SAMMENHÆNGENDE DIGITALISERING

Vi er nået langt

Obligatorisk post og selvbetjening

Sikkerhed, tryghed og tillid i fokus

Data rummer enorme potentialer

Men...

Behov for bedre brugerrejser og overblik

Genbrug af data halter

Siloer stadig udbredt i praksis

Domæner med hver sine rammer for begreber og data, sikkerhed, snitflader, infrastruktur

Huller i tværgående governance

Hvordan kan hvidbog og arkitekturregler gøre dit projekt bedre?

Og hvordan kan dit projekt bidrage til at løfte Danmark til et nyt niveau?

FRA STRATEGI TIL HVIDBOG

8.1

GODE DATA OG EFFEKTIV DATADELING

Der udvikles en fællesoffentlig it-arkitektur, som skal sætte rammerne for deling af data mellem myndigheder. Offentlige myndigheder vil blandt andet kunne benytte arkitekturen i deres arbejde med at standardisere og forbedre data, samt når de har brug for at dele data med eller bruge data fra andre myndigheder, fx i en sagsbehandlingsgang. Arkitekturen består af en fælles styring af offentlige arkitekturprincipper og retningslinjer samt fælles rammer for, hvordan man skaber gode data og kan dele dem.

ET LØFT I TILGANGEN TIL DIGITALISERING

Fælles vision sætter retning

- En vision der understøtter tværgående samarbejde og sammenhæng
- Datadeling som central forudsætning
- Strategiens initiativer og projekter som drivere

Fælles principper sætter rammer

- Principper som kernen i fælles arkitektur
- Et helhedsperspektiv på digitalisering – mere end teknik
- Governance som grundpræmis

Fælles arkitekturregler hjælper projekter

- Operationelle regler
- Understøttelse og konkretisering udvikles løbende
- Anvendes pragmatisk

ARKITEKTURPRINCIPPER	
Til rammesætning og tværgående styring af offentlig digitalisering	
STYRING	Arkitektur styres på rette niveau efter fælles rammer
STRATEGI	Arkitektur fremmer sammenhæng, innovation og effektivitet
JURA	Arkitektur og regulering understøtter hinanden
SIKKERHED	Sikkerhed, privatliv og tillid sikres
OPGAVER	Processer optimeres på tværs
INFORMATION	Gode data deles og genbruges
APPLIKATION	It-løsninger samarbejder effektivt
INFRASTRUKTUR	Data og services leveres driftssikkert

Version 1.0 / 2017 KL DIGITALISERINGSRETTEN DANKE REGIONER arkitektur.digtal.dk

ARKITEKTURREGLER	
Til kvalitets sikring af digitaliseringsprojekters arkitekturarbejde	
AR 1.1	Styr arkitekturen på rette niveau og sammenhængende
AR 1.2	Opdater arkitektur efter projektskift og de fælles mål
AR 1.3	Anvend fælles ramme for beskrivelse af arkitekturen
AR 1.4	Sørg for niveau af projektets arkitektur
AR 1.5	Har tilstrækkelige kompetencer til arkitekturarbejdet
AR 2.1	Anvend og udbyg den fællesoffentlige arkitektur
AR 2.2	Anvend åbne og informationsstandarder
AR 2.3	Undgå afhængighed af leverandører og proprietære teknologier
AR 2.4	Brug med udgangspunkt i leveringen og forhold til forandring
AR 2.5	Sit data og løsninger til rådighed for private
AR 3.1	Tag højde for juridiske livsformer i forhold til deling og genbrug af data og it-systemer
AR 3.2	Brug til digitaliseringslovgivning
AR 4.1	Oplyd krav til informationsikkerhed og privatlivsbeskyttelse
AR 4.2	Anvend fælles arkitektur for informationsikkerhed
AR 5.1	Design sammenhængende forretningsprocesser
AR 5.2	Optimer tværgående processer efter fælles mål
AR 6.1	Del og genbrug data
AR 6.2	Anvend fælles regler for dokumentation af data
AR 6.3	Øv data den kvalitet som efterspørges
AR 6.4	Lidst rolværdier om datakilder, logfiler og datamodeller
AR 7.1	Design og udbud snitflader eller fælles integrationsansatte og tekniske standarder
AR 8.1	Lever data og services i henhold til aftalte servicemål

DIC

Version 1.0 / 2017 arkitektur.digtal.dk

FÆLLES ARKITEKTURVISION

Den digitalt sammenhængende offentlige sektor

Den fælles arkitektur for digitalisering skal på sikker vis understøtte **tværgående processer og effektiv deling af data** på tværs af myndigheder samt mellem den offentlige og den private sektor.

Målet er, at borgerne og virksomhederne oplever en service, der er **effektiv, sammenhængende, transparent og målrettet** den enkeltes behov samt understøtter **innovation, vækst og udvikling** i samfundet.

ARKITEKTURPRINCIPPER

FÆLLESOFFENTLIG
DIGITAL ARKITEKTUR

til rammesætning og tværgående styring af offentlig digitalisering

STYRING	Arkitektur styres på rette niveau efter fælles rammer
STRATEGI	Arkitektur fremmer sammenhæng, innovation og effektivitet
JURA	Arkitektur og regulering understøtter hinanden
SIKKERHED	Sikkerhed, privatliv og tillid sikres
OPGAVER	Processer optimeres på tværs
INFORMATION	Gode data deles og genbruges
APPLIKATION	It-løsninger samarbejder effektivt
INFRASTRUKTUR	Data og services leveres driftssikkert

Topledelsens værktøj

8 principper

Holistisk syn på digitalisering

Arkitektur i mange perspektiver

Understøttes af operationelle regler

ARKITEKTURREGLER

til kvalitetssikring af digitaliseringsprojekters arkitekturarbejde

AR 1.1	Styr arkitekturen på rette niveauer og sammenhængende
AR 1.2	Optimér arkitektur efter projektets og de fælles mål
AR 1.3	Anvend fælles ramme for beskrivelse af arkitekturen
AR 1.4	Sørg for review af projektets arkitektur
AR 1.5	Hav tilstrækkelige kompetencer til arkitektur-arbejdet
AR 2.1	Anvend og udbyg den fællesoffentlige arkitektur
AR 2.2	Anvend åbne og internationale standarder
AR 2.3	Undgå afhængighed af leverandører og proprietære teknologier
AR 2.4	Byg med udgangspunkt i brugeren og forberedt til forandring
AR 2.5	Stil data og løsninger til rådighed for private
AR 3.1	Tag højde for juridiske bindinger i forhold til deling og genbrug af data og it-systemer
AR 3.2	Bidrag til digitaliseringsklar lovgivning
AR 4.1	Opfyld krav til informationssikkerhed og privatlivsbeskyttelse
AR 4.2	Anvend fælles arkitektur for informationssikkerhed
AR 5.1	Design sammenhængende brugerrejser
AR 5.2	Optimér tværgående processer efter fælles mål
AR 6.1	Del og genbrug data
AR 6.2	Anvend fælles regler for dokumentation af data
AR 6.3	Giv data den kvalitet som efterspørges
AR 6.4	Udstil oplysninger om datakilder, begreber og datamodeller
AR 7.1	Design og udstil snitflader efter fælles integrationsmønstre og tekniske standarder
AR 8.1	Levér data og services i henhold til aftalte servicemål

Highlights

Understøttes af:

- **Retningslinjer for arkitektur-dokumentation**
- **Review-model**
- **Ramme-arkitektur**
- **Diverse uddybende retningslinjer**

ARKITEKTURREGLER

til kvalitetssikring af digitaliseringsprojekters arkitekturarbejde

AR 1.1	Styr arkitekturen på rette niveauer og sammenhængende
AR 1.2	Optimer arkitektur efter projektets og de fælles mål
AR 1.3	Anvend fælles ramme for beskrivelse af arkitekturen
AR 1.4	Sørg for review af projektets arkitektur
AR 1.5	Hav tilstrækkelige kompetencer til arkitektur-arbejdet
AR 2.1	Anvend og udbyg den fællesoffentlige arkitektur
AR 2.2	Anvend åbne og internationale standarder
AR 2.3	Undgå afhængighed af leverandører og proprietære teknologier
AR 2.4	Byg med udgangspunkt i brugeren og forbered til forandring
AR 2.5	Stil data og løsninger til rådighed for private
AR 3.1	Tag højde for juridiske bindinger i forhold til deling og genbrug af data og it-systemer
AR 3.2	Bidrag til digitaliseringsklar lovgivning
AR 4.1	Opfyld krav til informationssikkerhed og privatlivsbeskyttelse
AR 4.2	Anvend fælles arkitektur for informationssikkerhed
AR 5.1	Design sammenhængende brugerrejser
AR 5.2	Optimer tværgående processer efter fælles mål
AR 6.1	Del og genbrud data
AR 6.2	Anvend fælles regler for dokumentation af data
AR 6.3	Giv data der kvalitet som efterspørges
AR 6.4	Udstil oplysninger om datakilder, begreber og datamodeller
AR 7.1	Design og udstil snitflader efter fælles integrationsmønstre og tekniske standarder
AR 8.1	Levér data og services i henhold til aftalte servicemål

Fokus på det der er vigtigt for

- at arbejde sammen
- skabe sammenhæng
- dele og genbruge
- sikre robusthed og tryghed.

ARKITEKTURREGLER = KONKRETE ANVISNINGER - SÅDAN LÆSES DE - ET EKSEMPEL

Arkitekturregel 5.2: Optimér tværgående processer efter fælles mål

Tværgående processer optimeres med udgangspunkt i fælles mål for sammenhængende, effektive og værdiskabende arbejds gange.

Det betyder at:

- Projekter optimerer de tværgående processer ud fra de fælles mål for hver proces og dokumenterer dem efter aftalt metode, inklusive relevante hændelser, aktiviteter og beslutningsregler i processerne. Dokumentation udstilles og deles, så den kan genbruges, hvor processer er generiske og kan implementeres i flere organisationer.
- Projekter sikrer, at de berørte myndigheder opstiller et sæt af fælles kvalitetsmål og målepunkter, som skal være styrende for, hvordan aftalte tværgående processer optimeres. Fx vedr. kvalitet, ressourceforbrug, ventetid, gennemløbstid og konkrete krav til aktiviteter. Der udarbejdes aftaler, der tydeliggør, hvem der har ansvar for hvad i de tværgående processer.

BRUG AF ARKITEKTURREGLERNE

- **Skal følges af projekterne i FODS, som**
  - Tilbydes rådgivning, sparring og kompetenceudvikling
  - Underlægges arkitektur-review
  - Skal følge de retningslinjer der er aftalt og godkendt
    - Grundlaget udvikles og vedligeholdes løbende!!!
- **Konkret scope aftales i initiativerne**
  - fx hvilke konkrete løsninger der skal anvende konkrete semantiske eller tekniske standarder
- **Frivilligt at følge for projekter uden for FODS**
  - Der kan laves supplerende tværgående aftaler, som stiller krav til overholdelse

PRAGMATIK OG NYTTETÆNKNING

- Reglerne er til for at give værdi
- Dialog og sparring
- Følg eller forklar
- Aftale om obligatorisk anvendelse, hvor det er relevant

